

Fiatal testvérem! Magamról írtam
 én sirtam a sűrű sorokban
 de mellettem százezren élnek
 és százezren hajtunk a sors előtt fejet
 mert közös a bánat, közös az ének
 testvérek vagyunk, mostoha sorsanyánk
 emléiből szívjuk a gyilkos méregtejet.

Figyelő

H. G. WELLS:

MI LESZ HOLNAP. — Álomszerű utópia. — H. G. Wells a mai élő világirodalom kétségtelenül egyik legkimagaslóbb és legértékesebben termékeny alakja. Munkáiban, — regényeiben, történelmeiben, újságcikkeiben — mindenütt lázasan lüktet a nagy távolságokat átfogó szellem élénk képzelete.

A XX. század első évtizedének élete ott csillog, ott forr, ott futja örületes perspektíváit, ahol William Clissold lámpájának mágikus fénye ragyog: az íróasztalon, a parkban, az erdőn keresztül, a városban, a tőzsdén és a tovatűnő lényülő síneken. Mr. Britting vérző szívvel írja a világháború örületes borzalmaait: az angol ifjú megéri a csodálatos metamorfózist, amikor az üstökös eljön.

Minden könyvében van valami forma, képzelet, vagy csodálatos álmolátás, melyen keresztül a jövő arculata feldereng. Ha igaz az, amit egykor nagy lírikusunk mondott: „Anyám, az álmok nem hazudnak...”, akkor vannak fejek, vannak szellemek, akik a jövő homályos, utópikus képeit többé kevésbé tisztán látják. Tisztábban és alaposabban ismerik az emberek és az államok szerve fejlődését, mint azok, akik azt irányítják; azok, akiknek igazán ismerni kellene.

Már kétezer éve annak, hogy Plató írt az emberi szerve fejlődéséről, azonban az az idővel feledésbe ment. Ezt az utópiát Morus Tamás támasztotta fel és művében alaposabban kidolgozta, mint nagynevű előde. Habár művének egyes szakaszai teljesen beváltak, az emberi társadalom mégsem tudott elég világosan látni gondolatmeneteiben.

Morus Tamás után már több utópista jelentkezett, (Macaulay, Verne). Barington Macaulay már 1830-ban megjósolta az 1930-as világválságot. Verne egészséges fantáziája is jóval megelőzte a XX. század szeniális találmányait.

H. G. Wells, William Clissold csodálatos világból kiindulva, megírja a szocializmust, a szocializmus útját és fejlődési lehetőségeit. (Új világ a régi helyén). Dr. Philippe Raven álmainak könyve alapján megszületik a „Mi lesz holnap”, a jövő század nagy regénye.

A nagy terjedelmű regény időtartama 1917 illetve 1929-től 2105 évig terjed. A regény tehát felöleli mintegy 180 év történelmét, melyet az író a nagy események szerint kisebb periódusokra oszt fel.

Az első rész a meghíúsulás kora. A kronológiai jegyzetek és a történelmi okiratok pontosan visszatükröztetik a 14-es világháború történetét és a modern állam kialakulását, melyben az

emberiség eljutott arra a megállapításra, hogy a társadalom egyetlen, oszthatatlan gazdasági rendszer, melynek új és roppant nagy lehetőségei vannak a jólétre.

Ebben a fejlődési fokozatban látták az ifjúság millióit, amint az erőszakos borzalmas halál felé haladnak.

Az aránytalanságok óriási méreteket öltöttek. Az első kísérlet az aránytalanságok megszüntetésére a Marx-Engels teória sikertelennek bizonyult: ezt Lenin átformálta, de nagy munkájának sikerét halála hiúsította meg.

A szabad gyűjtési versengés mindinkább hatalmába kerítette az emberiséget, mellyel karöltve a túltermelés hajszolása megteremtette a munkanélküliséget. A béke és a leszerelési konferenciák egyre szaporodtak, közben a hadianyagokat gyártó ipar fejlődési statisztikát mutatott.

A munkanélküliség mindjobban elhatalmasodott, olyannyira, hogy 1933-ban a haladás teljesen megakadt. Ennek orvoslására létesítették a londoni gazdasági konferenciát, amely azonban eredménytelenül végződött. Ez idő alatt a nevelés elposványosodott, a betörők, „gangszterek” elszaporodtak, a gyűlölet állandóan erősödött, a katonáemberek annyira foglalkoztak a háború gondolatával, hogy a béke idejére már gondolni sem lehetett. A fegyvergyárak örült tempóban gyártották a fegyvereket, töltényeket, a hadi laboratóriumok pedig mérges gázokat állítottak elő.

Japán megkezdte a háborút, Kínát sorozatos győzelmekkel mindjobban hatalmába kerítette. Kelet erősödött, Nyugat mindjobban érezte, hogy a hatalom Ázsia fölött lassan kicsúszik a kezéből.

A gazdasági viszonyok Európában rettenetesen összeroppantak, emiatt az államok közti viszony annyira elmérgesedett, hogy 1940-ben kitört a háború. A háború oka a lengyel korridor volt,

melyből kifolyólag következik a lengyel-német, majd utána az olasz-jugoszláv háborúk, amelyekbe végül egész Európa belesodródik.

A háborús ciklon 1950-ig tart. Iszonyú pusztításokat visz végbe a bolygón. Az új gázok, (halalgáz, kékkeresztes gáz) a világrész lakosságának a felét elpusztítják, városok, falvak és más építmények romokban hevernek. Ezt a ciklont követi még a dögvész, mely a megmaradt civilizáció utolsó csíráit is kiirtja.

Európa a háború és a dögvész után teljesen lerongyolódik, tönre megy, úgyyszólván előről kezdődik az élet, mint az ősebernél. Amerikát szintén tönkreteszi a vész. (Ennek a földrésznek a pusztulásánál a leírás igen hézagos). Szívósságával és praktikusságával az Új világ mégis hamarabb talpra áll, mint Európa.

A magánkapitalista civilizáció tetőpontra jutott és utána ilymódon katasztrófálisan megbukott. Az összeomlás után egy ideig nagyon primitív élet folyt, csak az 1960 utáni esztendőkből indult meg a „szellemi magáhozérés” folyamta. A tanulékony emberek rájöttek, hogy a közösség, a szociális nevelés és államalakulat mellett az emberi élet milyen gyorsan előre haladhat.

A modern állam Gustáv De Windt nagy műve „Szociális Gócosodás” alapján alakul ki.

De Windt szerint az aranyalapú valuta teljesen megszűnik, helyette tökéletesen absztrakt pénz létesítesék, amelynek semmi összefüggése nincs az anyagi szubsztanciával. A polgárok születésüktől fogva szociális nevelésben részesüljenek, mely szerint elfogadják a hagyományos eszméket. Ezszerint a családi ház csak szülői találkozóhely marad, nevelés tehát teljesen állami kézbe intéződik. Mert: „a társadalom, a nevelés terméke. „Ilymódon létrejön a gocosodás, melynek ygümölcse

lesz a Modern szociális állam. Meg kell szüntetni a gyűjtési rendszert és súlyosan büntetni a profitszerző manipulációkat. De Windt tana eltöri az ellenzéket, a rosszakaratú kritika létjogosultságát és a Légi Diktatúra megteremtésével „új világ áll a régi helyére“.

De Windt eszméit aktív forradalmárok félig diadalra viszik a basrai konferencián 1965-ben. Az első basrai konferencián Szovjet-Oroszország, Olaszország, Japán és Amerika még ellenzik, azonban a Légi Diktatúra a második basrai konferencián 1978-ban megszünteti az ellenéki nézeteket és kivívja a Modern Állam létjogosultságát. Sikeresen megszünteti a háború lehetőségeit, a versengést, a gyűjtési kapzsiságot: helyébe lép bolygónk békes, egyenletes, tiszta élete, ahol minden ember dolgozik az egyetemes jóléért, nem pedig csak magá-magáért.

Később azonban Arden Hsseden Légi és Tengeri Diktatúrája ellen sokan felkelnek és forradalmakat szítnak. A Modern Állami közizgatás mégis meg erősödik és kegyetlenül végrehajtja terveit. A rend biztosítása végett a politikai kivégzések száma óriási arányokat ölt. 1978 és 2059 között nagy változás történik a Világtanács szellemében és módszereiben.

Amikor a második világtanács uralomra jutott, zsarnokian uralkodott. A zsarnokság előidézte a négéve-i konferenciát, amelyen megszüntetik a Világtanács diktatórikus hatalmát és megszüntetik az állami alárendeltségeket. A konferencia kiállítja deklarációját, mely szerint az állam gondoskodik az élelmezésről, lakásokról, ruházkodásról: előírja a munkatervet és kezdeményez, hogy a nép el tudja végezni a maga dolgait.

A négévei konferencia deklarációját az összes állami kiküldöttek nagy éljenzéssel elfogadják. Így a Modern Szociális Állam lesz az élet ellenőrzője.

Az új élet kialakulása megindul. A vallások, a kereszténység, az iszlám vagy eltűnik, vagy modernizálódik, a szűcsőség megtartja ősi fajt (vallási?) jellegét és a palesztinai államban ápolja a cionizmus álmait.

Az emberi energia főlöszlegét tudományos kutatásokba és felfedezésekbe vetik, a világ érdekességeinek és szépségeinek egybegyűjtésére.

Megteremtik az anyagi bőséget, amely az emberi jólét állandó biztosítása. Az ember magasabb életkort ér el és bölcsőbb lesz a XX. századinál. Új egyetemes nyelv alakul ki, a Basic English, amely rövid idő alatt az egész világon elterjed.

Kialakul a XXI. század igazi Homo sapiens-e. Az önzés megszűnik, a szélsőség az emberi természet második tényezőjévé válik. A Modern Államban nem tűnik el az egyéniség; meg tudja szerezni a szabadságát és a magasabb színvonalra való emelkedést. Az ember él, hogy tanuljon, élvezze az életet, dolgozzon, új tapasztalatokat szerezzen a közösség számára. Valamennyi ember a földön egy testnek a tagja. Az emberi élet ílymódon halad a jövő élet csúcsa felé, melyben már közös lesz az öntudat és közös az akarat.

Véget ér az álomszerű utópia. Gustav De Windt hatalmas műve íly módon megvalósulhat. Gustáv De Windt álomképe mögött mágikus fényben kirajzolódik H. G. Wells nagy alakja a huszadik században.

Lévay Endre

PANOPTIKUM. — Blazsek Ferenc regénye. — A regény tengelyében egy csodálatos szererelem története áll. Alföldi Kálmán egy löversenyen meglátja és megszereti Ostritz Lívia bárónót. A színészt teljesen a hatalmába keríti a szerelem, mindenről és mindenkiről megfeledkezik és vakon, végtetszerűen rohan az ismeretlen után. Nem veszi észre, hogy ködképet kerget, hogy a bárónó helyébe egy bárnőt csempészték.